

UZURA ȘI CASAREA VALORII ÎNȚIALE A MIJLOACELOR FIXE – ÎNTOARCEREA INVESTIȚIILOR FONDATORILOR

Angela DELIU, dr., Universitatea de Studii Europene din Moldova

In the present article exposed the essence of calculation of wear of fixed assets of the company in actualized aspect. And are given basic and specific elements used in calculation wear for each method.

În articolul dat este expusă esența calculării uzurii mijloacelor fixe ale întreprinderii în aspect actualizat. Și sunt descifrate elementele de bază și specifice folosite în calcularea ei pentru fiecare metodă.

Introducere. Pentru desfășurarea activităților economice, fiecare întreprindere trebuie să dispună de anumite mijloace de producție.

Unul din *elementele de bază* a mijloacelor de producție sunt *mijloacele fixe*.

Mijloacele fixe ale întreprinderii (MF) reprezintă parte a mijloacelor de producție, exprimată prin totalitatea mijloacelor de muncă, utilizate în activitatea economică o perioadă îndelungată, păstrându-și forma inițial-materială și treptat, pe măsura utilizării și consumării, își transferă valoarea inițială asupra produsului nou obținut, ***pentru a fi recuperată și returnată investitorilor sau fondatorilor întreprinderii create.***

Conform S.N.C. nr.16 „Contabilitatea activelor materiale pe termen lung” [1], mijloace fixe – active materiale de termen lung (mijloace de muncă), prețul unitar al cărora depășește plafonul stabilit de legislație [2], planificate pentru utilizare mai mult de un an în activitatea economică.

Este de admis că, dacă activele materiale pot fi utilizate în activitatea economică mai mult de un an, atunci valoarea inițială a mijloacelor fixe se repartizează treptat, în funcție de durata de utilizare, în rezultatele producției.

Deci, valoarea mijloacelor fixe se va transfera treptat în cheltuielile de producție în funcție de frecvențele, ce caracterizează durata de funcționare utilă, ***care considerăm că trebuie să fie egală cu perioada de rambursare a investițiilor implicate pentru dezvoltarea și desfășurarea activității economice totale și curente.***

Respectiv, valoarea curentă a valorii inițiale a mijloacelor fixe calculată și reflectată în cost în procesul amortizării este și trebuie primită *uzura mijloacelor fixe*, atribuită în cost ca cheltuieli de uzură și care trebuie să cuprindă tranșa și dobânda pentru suma investită.

În componența mijloacelor fixe a întreprinderii sunt incluse diverse obiecte și ansamblul lor este redat în funcție de specificul activității dezvoltate și capacitatea întreprinderii. Respectiv, conform legii economice, resursele productive, inclusiv mijloacele fixe, implicate în activitatea economică trebuie recuperate, pentru obținerea posibilității exercitării repetate, dar mai perfectate a activității, prin uzura totală.

După cum cunoaștem, la ziua de azi nu toate mijloacele fixe existente în cadrul întreprinderii sunt supuse uzurii, deoarece,

- fie au fost supuse complet uzurii – ***ce este foarte bine pentru întreprindere, deoarece aceste cheltuieli de ieri devin practic azi economii pentru firmă, desigur numai dacă MF nu sunt fizic și moral afectate;***

- fie pentru ele nu se poate planifica durata de funcționare – ce nu este corect;

- fie pe un timp oarecare sunt conservate – ce nu este corect;

- fie sunt supuse modernizării (nu participa la viața economică a firmei – nu generează venituri)

și de aceea în dependență de supunerea lor uzurii și de limitele perioadei de utilizare a lor, ele se împărțeau în următoarele două grupe:

Ø *mijloace fixe uzurabile* – mijloacele fixe, care au o durată de utilizare limitată și sunt supuse uzurii;

Ø *mijloace fixe neuzurabile* – mijloacele fixe, care au o durată de utilizare nelimitată și la care nu se calculează uzura.

Deci, în cheltuielile de producție, se transfera treptat valoarea mijloacelor fixe uzurabile, în baza defalcărilor de uzură.

*Însă, am vrea să admitem că, cum poate fi așa ceva, aceste valori investite în toate aceste MF, ce sunt nu altceva decât **capitalul capitaliștilor**, trebuie fă fie întoarse, atât și la valoarea inițială cât și cu dobânda așteptată, care a fost stabilită la momentul creării întreprinderii sau la momentul investirii ulterioare.*

De aceea consider, că uzurii trebuie să fie supuse toate mijloacele bănești ce formează *capitalul propriu – capitalul statutar, ce formează activele firmei sau resursele ei economice*, numai că desigur în funcție de caracterul **activelor în care a fost investit** capitalul,

- *de lungă durată, adică active de lungă durată și*
- *de scurtă durată, adică active curente sau de scurtă durată.*

Având în vedere tematica articolului dat, respectiv reiese că în lucrarea dată ne vom axa pe casarea valorii activelor de lungă durată, a activelor materiale de lungă durată și anume a mijloacelor fixe sau pe metodica recuperării investițiilor în MF.

Conținutul de bază. În practica economică se manifestă mai multe metode de calculare a uzurii sau de casare a capitalului investit în MF.

Însă trebuie de menționat, că metoda sau metodele de calculare se aleg și se utilizează de întreprindere în mod independent și anume până la momentul intrării MF în activitatea economică.

Un moment este de constatat, că pe cât întreprinderea alege, pe atât ea și le revede, dacă ea la un moment dat nu este de acord cu metoda folosită, deoarece ea nu contribuie la realizarea efectelor stabilite, nu corespunde intereselor sale, ea are dreptul alegerii unei metode alternative, pentru a nu-și diminua avantajele economice așteptate de la activul respectiv, și respectiv, reexaminarea metodelor utilizate și înlocuirea lor cu altele optime sau eficiente, sunt în competențele agenților economici.

Dar am vrea să admitem că, dacă investițiile vin sub formă de credite, atunci metoda casării este stabilită de Bancă sau de Instituția Financiară care a fost amabilă să ne ajute, desigur în funcție de schimb, la acoperirea unei sume neîndestulate firmei pentru efectuarea anumitor măsuri tehnică-tehnologice sau alte necesități.

Este de constatat că, prin alegerea, de către întreprindere, a metodei de calculare a uzurii pentru fiecare element de mijloace fixe, se prevede recuperarea totală a valorii lui inițiale, în decursul unei perioade de timp stabilite, în care activul respectiv nu-și pierde capacitatea de a genera efecte, și întreprinderea nu-și diminuează efectele economice de la utilizarea lui în durata dată de timp, fie prin cheltuielile însemnate de întreținere, fie prin cheltuielile impuse de uzura morală. Da, respectiv, și venitul generat de capital, adică a procentului sau a dobânzii.

Prin recuperarea totală, se urmărește ca suma anuală de uzură, acumulată treptat, de la începutul calculării uzurii până la finele perioadei de funcționare utilă sau perioada de rambursare, să permită înlocuirea completă a capitalului fix uzat după scoaterea din funcționare, unde prin înlocuirea dată întreprinderea își asigură continuitatea producerii și obținerii avantajului economic.

Este de menționat, că având în vedere rapiditatea modificării nevoilor în funcție de resursele existente, de necesitatea satisfacerii cât mai amplă a cerințelor

consumatorilor, de scopul final al oricărui agent economic (obținerea profiturilor), se impun schimbări radicale în procesul desfășurării activității economice, privind tehnica și tehnologiile aplicate (necorespunderea tehnicii, tehnologiilor noi; necorespunderea tehnicii, capacității de consum crescute; necorespunderea tehnologiilor, cerințelor noi), se cere înlocuirea lor momentană, pentru a nu contribui la majorări esențiale a cheltuielilor.

Respectiv, în unele cazuri incertitudinea de a nu asigura recuperarea totală a capitalului investit este înaltă, care desigur trebuie redusă din suma uzurii acumulate și respectiv sunt pierderi ale capitalistului fondator, dar nu a Băncii care a contribuit la formarea activelor.

De aceea, unele metode ar trebui, prin utilizarea lor, să asigure o recuperare mai înaintată la începutul utilizării activului, **atât a valorii inițiale, cât și a procentului – a venitului capitalistului**, ca apoi valoarea rămasă utilă spre finele perioadei de utilizare să fie neesențială, și atribuirea acestei părți la cheltuieli ale fondatorilor, dar nu recuperarea prin cheltuieli să fie cât mai redusă și să nu diminueze esențial efectul economic așteptat al fondatorilor întreprinderii, adică **profitul capitaliștilor firmei**.

În funcție de aceste dependențe pot fi delimitate anumite tipuri de metode de uzură:

- 1) metoda casării liniare;
- 2) metoda cumulativă metoda;
- 3) metoda soldului degresiv;
- 4) proporțional volumului produselor (serviciilor) / metoda de producție.

Este de menționat că totuși uzura se calculează și se casează lunar în cadrul oricărei firme sau întreprinderi, interferent de forma organizatorico-juridică și forma de proprietate și desigur având în vedere perioada de grație, adică peste câte luni se va începe casarea valorii investite.

Ce ține de forma de Proprietate, adică de Stat sau Privată, diferența este doar că
 - la prima fondator sunt statul, poporul – deoarece el/ ei sunt autorii afacerii,
 - iar la cea privată – fondatori sunt PPV-persoane private – deoarece ei sunt cei ce-au scos la iveală acest gen de activitate sau în totalmente finanțează activitatea proprie,

- și dacă se manifestă cea mixtă – atunci pe de o parte fondator este statul, pe de altă parte – PPV – ceea ce consider că la ziua de azi la activități strategice și importante național trebuie să se manifeste anume această formă de proprietate.

În continuare vom urmări metodică casării valorii sau determinării uzurii pentru fiecare din cele patru metode.

1. Metoda casării liniare a mijloacelor fixe – metodă de calculare a uzurii prin care recuperarea valorii se exercită într-o manieră regulată extensivă, proporțional duratei de funcționare utilă și se determină ca raportul dintre valoarea uzurabilă și durata de funcționare utilă stabilită:

$$U_{li} = (MF_{VUZi} / (T_n * F_{cl})) * (F_{rl} / F_{nl}), \text{ unde}$$

U_{li} indică valoarea uzurii lunare a mijloacelor fixe „i”, pentru fiecare lună a duratei de funcționare, lei/lună;

MF_{VUZi} – valoarea uzurabilă a mijloacelor fixe „i”, lei;

$$MF_{VUZ} = MF_{VI} * K_d, \text{ unde}$$

MF_{VI} – valoarea inițială a mijloacelor fixe, lei;

K_d – coeficientul dobânzii – coeficientul de actualizare, %;

T_n – durata de funcționare utilă stabilită – perioada/numărul de ani, pe parcursul căreia se prevede folosirea utilă a mijloacelor fixe sau perioada de rambursare a investițiilor, care este mai mică ca perioada garantată de exploatare de producătorii MF, ani;

F_{cl} – fondul de timp calendaristic, exprimat în luni, luni $\rightarrow F_{cl} = 12$;

F_{rl} – fondul de timp real lunar – numărul de zile lucrate de MF în luna calendaristică de gestiune, luni;

F_{nl} – fondul de timp nominal lunar – numărul de zile ale lunii calendaristice de gestiune, luni.

2. Metoda cumulativă – metodă de calculare a uzurii prin care recuperarea valorii se exercită într-o manieră accelerată extensivă, ce se exercită proporțional duratei de funcționare utilă, dar corectată de utilizarea extensivă accelerată a activelor fixe, și se determină după expresia:

$$U_{li} = (MF_{VUZi} / (T_n * F_{cl})) * (T_{uti} / T_m) * (F_{rl} / F_{nl}) \Rightarrow$$

$$U_{li} = MF_{VUZi} * T_{uti} / \sum T_i * (F_{rl} / F_{nl}), \text{ unde}$$

U_{li} indică valoarea uzurii lunare a mijlocului fix „i”, pentru fiecare lună calendaristică a perioadei de funcționare, lei/lună;

MF_{VUZi} – valoarea uzurabilă a mijloacelor fixe „i”, lei;

$$MF_{VUZ} = MF_{VI} * K_d, \text{ unde}$$

MF_{VI} – valoarea inițială a mijloacelor fixe, lei;

K_d – coeficientul dobânzii – coeficientul de actualizare, %;

T_n – durata de funcționare utilă stabilită – perioada/numărul de ani, pe parcursul căreia se prevede folosirea utilă a mijloacelor fixe sau perioada de rambursare a investițiilor, care este mai mică ca perioada garantată de exploatare de producătorii MF, ani;

F_{cl} – fondul de timp calendaristic, exprimat în luni, luni $\rightarrow F_{cl} = 12$;

F_{rl} – fondul de timp real lunar – numărul de zile lucrate de MF în luna calendaristică de gestiune, luni;

F_{nl} – fondul de timp nominal lunar – numărul de zile ale lunii calendaristice de gestiune, luni;

$T_{uti} \Leftrightarrow T_{i\downarrow} \Leftrightarrow T_{n-(i-1)}$ – perioada utilă / numărul de ani, până la expirarea termenului de exploatare pentru fiecare perioadă „i”, ani;

T_m – perioada medie din durata de funcționare utilă / media structurală a șirului / mediana șirului, în funcție de frecvențele șirului, ani:

$$T_m = (n + 1) / 2, \text{ unde } n = \text{frecvențele șirului, luni} - \text{de exemplu:}$$

- dacă $T_n = 5$, $F_{cl} = 12$ (numărul frecvențelor este impar), atunci $T_m = ((5 * 12 + 1) / 2 = (60 + 1) / 2 = 30,5$ (deci, mijlocul șirului îl constituie al treilea an, la jumătatea lui);

- dacă $T_n = 6$ (numărul frecvențelor este par), atunci $T_m = ((6 * 12) + 1) / 2 = (70 + 1) / 2 = 35,5 \text{ luni} / 12$ (deci, mijlocul șirului este anul 3)

3. Metoda de producție – metodă de calculare a uzurii prin care recuperarea valorii se exercită într-o manieră regulată intensivă, proporțional duratei de funcționare utilă, nu exprimată prin ani c ala metoda liniară dar exprimată prin producția ce va fi fabricată de activul fix și se determină ca raportul dintre valoarea uzurabilă și durata de funcționare utilă stabilită, corectată în funcție de intensitatea utilizării activului:

$$U_{li} = (MF_{VUZi} / (T_n * F_{cl})) * (P_{rl} / P_{ml}), \text{ unde}$$

U_{li} indică valoarea uzurii lunare a mijloacelor fixe „i”, pentru fiecare lună a duratei de funcționare, lei/lună;

MF_{VUZi} – valoarea uzurabilă a mijloacelor fixe „i”, lei;

$$MF_{VUZ} = MF_{VI} * K_d, \text{ unde}$$

MF_{VI} – valoarea inițială a mijloacelor fixe, lei;

K_d – coeficientul dobânzii – coeficientul de actualizare, %;

T_n – durata de funcționare utilă stabilită – perioada/numărul de ani, pe parcursul căreia se prevede folosirea utilă a mijloacelor fixe sau perioada de rambursare a investițiilor, care este mai mică ca perioada garantată de exploatare de producătorii MF, ani;

F_{cl} – fondul de timp calendaristic, exprimat în luni, luni $\rightarrow F_{cl} = 12$;

P_{ri} – productivitatea real lunar – cantitatea de producție fabricată în luna calendaristică de gestiune, unități naturale de producție;

P_{ml} – productivitatea medie lunară – cantitatea de producție fabricată în medie într-o lună calendaristică de gestiune, unități naturale de producție:

$$P_{ml} = Q_{Ti} / T_n * F_{cl}, \text{ unde}$$

Q_{Ti} – producția totală așteptată de la utilizarea mijloacelor fixe „i”, unități naturale de producție.

4. Metoda soldului degresiv – metodă de calculare a uzurii, ce se exercită într-o manieră accelerată intensivă proporțional duratei de funcționare utilă, dar corectată de utilizarea intensivă a activelor fixe, pentru toată durata de utilizare, în funcție de starea activelor la fiecare perioadă „i” și accelerarea utilizării intensive a activelor – se determină după expresiile:

$$1. U_{li} = (MF_{VUZi} / T_n * F_{cl}) * K_{in0} * K_{uti-1}.$$

U_{li} indică valoarea uzurii lunare, cu excepția ultimului an și de determină la începutul fiecărui an din anii duratei utile de funcționare, lei/lună;

$$2. U_{ln} = (MF_{VUZi} - U_{acn-1} - \sum U_{lac n}) / T_n, \text{ unde}$$

U_{ln} indică valoarea uzurii lunare a ultimului an, lei/lună;

K_{in0} – coeficientul accelerării intensive, stabilit pentru toată durata de utilizare și se planifică între limitele $1,5 \div 2$;

K_{uti-1} – gradul de utilitate a activului/coeficientul utilizării a perioadei precedente de gestiune – indicator a stării mijloacelor fixe și este același pentru un an întreg din perioada utilă, %:

$$K_{uti-1} = MF_{VBi-1} / MF_{VI}, \text{ unde}$$

MF_{VBi-1} – valoarea de bilanț a mijloacelor fixe la finele anului precedent „i-1” de gestiune și care este la aceeași mărime pentru un an întreg din perioada utilă, indiferent în ce lună a fost activul pus în funcțiune (vezi tabelul 12) și cu fiecare un an nou de utilizare din T_n , se modifică în funcție de uzura acumulată și iarăși cu excepția ultimului an de funcționare utilă, care de calculă după relația:

$$MF_{VBn} = (MF_{VUZi} - U_{acn-1} - U_{lac n}), \text{ unde}$$

U_{acn} – uzura acumulată în penultimul an din perioada de funcționare utilă – T_{n-1} ;

$U_{lac n}$ – uzura lunară acumulată în ultimul an de gestiune până la începea ultimului an din perioada utilă.

În continuare propunem un exemplu de calculare a uzurii după metodele analizate și de aplicare a lor (vezi problema 1).

Problema 1. Întreprinderea „X” a pus în funcțiune un utilaj „y” din grupa mașini și utilaje de lucru a mijloacelor fixe – poziția 148478 [3]. De calculat valoarea uzurabilă a utilajului „Y” a întreprinderii „X”. La fel de calculat uzura lunară, anuală și acumulată, valoarea de bilanț la finele fiecărui an curent a acestui activ fix „Y”, în baza datelor din tabelul 1.

Tabelul 1. Date inițiale pentru rezolvarea situației

Indicatorii			U. m.	Valoarea indicatorilor
0 _c -coloniță			1 _c	2 _c
1 _r -rând	Valoarea inițială a utilajului „Y”	MF _{Vli}	lei	52200
2 _r	Data intrării mijloacelor fixe „Y”			21.04.2004
3 _r	Coeficientul dobânzii (de actualizare)	%D	%	1,15
4 _r	Perioada de funcționare utilă	T _{0i}	ani	5
5 _r	Data ieșirii din funcțiune			21.04.2009
6 _r	Motivul ieșirii din funcțiune			uzare fizică
7 _r	Metoda de calcul a uzurii			metoda liniară
8 _r	Productivitatea totală pe toți T _n	Q _T	u.p.	30000
9 _r	Coeficientul accelerării intensive	K _{in0}		2
10 _r	Perioada de grație		luni	1

Notă: În tabelele 2-5 propunem metodică calculării uzurii după toate metodele analizate în articol.

Informativ:

1. Valoarea uzurabilă a utilajului „Y” a întreprinderii „X” (vezi tabelele 2-5)

$$MF_{Uzi} = MF_{Vli} * C_D = 52200 * 1,15 = 60030 \text{ lei}$$

2. Uzura lunară a utilajului „Y” pentru prima lună calendaristică

2.1. vezi tabelul 2: $U_{li} = (60030 / 5 * 12) * (11 / 31) = 355,02 \text{ lei}$

2.2. vezi tabelul 3: $U_{li} = (60030 / 60) * (60 / 30,5) * (11 / 31) = 698,39 \text{ lei}$

2.3. vezi tabelul 4: $U_{li} = (60030 / (12 * 5)) * (300 / 500) = 600,30 \text{ lei}$

2.4. vezi tabelul 5: $U_{li} = (60030 / 5 * 12) * 2 * 1 = 2001,00 \text{ lei}$

3. Uzura anuală a utilajului „Y” pentru primul an (vezi tabelul 2)

$$U_{ani} = 355,02 + 1000,5 * 7 = 7358,516 \text{ lei}$$

4. Uzura acumulată a utilajului „Y” pentru primul an (vezi tabelul 2)

$$U_{aci1} = U_{ani} + U_{aci-1} = 7358,516 + 0 = 7358,516 \text{ lei} - \text{uzura recuperată la finele primului an.}$$

5. Valoarea de bilanț a utilajului „Y” pentru primul an (vezi tabelul 2)

$$MF_{VBil} = MF_{Vli} + U_{aci1} = 60030 - 7358,52 = 52671,48 \text{ lei} - \text{valoarea utilă ramasă la finele primului an.}$$

Concluzie. Deci, în maniera dată și în baza formulelor expuse consider că, trebuie să fie recuperate investițiile și asigurat profitul capitalistului, adică a fondatorilor firmei.

Tabelul 2. Calculul uzurii și recuperarea valorii uzurabile a utilajului „y” după metoda liniară

Indicatorii	Uzura lunară, lei												Uzura anuală, lei	Uzura acumulată, lei	Valoarea de bilanț, lei	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
2004	U _{li} , lei				355,02 = (60030 / 5*12) * (11 / 31)	1000,5 = (60030 / 5*12) * (30/30)	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	7358,516 = 355,02 + (1000,5 * 7)	7358,52 = 7358,516 + 0	52671,48 = 60030 - 7358,52
	F _{ab} , luni				12	12	12	12	12	12	12	12	12	12		
	T _{os} , ani				5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
	F _{ab} , zile	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	365		
	F _{ib} , zile				11	30	31	31	30	31	30	31	225			
	MF _{tab} , lei	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			
2005	U _{li} , lei	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	12006 = 1000,5 * 12	19364,52 = 7358,516 + 12006	40665,48 = 60030 - 19364,52	
	F _{ab} , luni	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12			
	T _{os} , ani	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
	F _{ab} , zile	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	365		
	F _{ib} , zile	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	365		
	MF _{tab} , lei	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			
2006	U _{li} , lei	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	12006,00 = 1000,5 * 12	31370,52 = 19364,52 + 12006	28659,48 = 60030 - 31370,52	
2007	U _{li} , lei	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	12006,00 = 1000,5 * 12	43376,52 = 31370,52 + 12006	16653,48 = 60030 - 43376,52	
2008	U _{li} , lei	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	12006,00 = 1000,5 * 12	55382,52 = 43376,52 + 12006	4647,48 = 60030 - 55282,52	
2009	U _{li} , lei	1000,50	1000,50	1000,50	1000,50	645,48 = (60030 / 5*12) * (20/31)							4647,48 = (1000,5 * 4) + 645,48	60030,00 = 55382,52 + 4647,48	0,00 = 60030 - 60030	
	F _{ab} , luni	12	12	12	12	12							12			
	T _{os} , ani	5	5	5	5	5							5			
	F _{ab} , zile	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	365		
	F _{ib} , zile	31	28	31	30	20								140		
	MF _{tab} , lei	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			

Tabelul 3. Calculul uzurii și recuperarea valorii uzurabile a utilajului „y” după metoda cumulativă

Indicatorii	Uzura lunară, lei												Uzura anuală, lei	Uzura acumulată, lei	Valoarea de bilanț, lei	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
2004	U _h , lei				$698,39 = (60030 * 60 / 1830) * 11 / 31$ sau $698,39 = (60030 / 60) * (60/30,5) * (11 / 31)$	$1935,39 = (60030 * 59 / 1830) * 30 / 30$ sau $1935,39 = (60030 / 60) * (59/30,5) * (30 / 30)$	1902,59	1869,79	1836,98	1804,18	1771,38	738,57		13557,278 = 698,39 + 1935,39 + ... + 1771,38 + 1738,57	13557,278	46472,722 = 60030 - 46472,722
	T _{us} , luni				$60 = 5 * 12 - 0$	$59 = 60 - 1$	$58 = 60 - 2$	$57 = 60 - 3$	$56 = 60 - 4$	55	54	53		452		
	T _{os} , ani	31	28	31	30	31	31	31	30	31	30	31		365		
	F _{ai} , zile				$11 = 31 - 21 + 1$	30	31	31	30	31	30	31		225		
	ΣT _i , luni				1830 = 12 * 5 * 30,5	1830	1830	1830	1830	1830	1830	1830		1830		
	F _{ci} , luni				12	12	12	12	12	12	12	12		12		
	T _{os} , ani				5	5	5	5	5	5	5	5		5		
	T _{as} , luni				$30,5 = (12 * 5 + 1) / 2$	30,5	30,5	30,5	30,5	30,5	30,5	30,5		30,5		
	MF _{uz} , lei				60030 = 52200 * 1,15	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030				
2005	U _h , lei	1705,77	1672,91	1640,16	1607,36	1574,56	1541,75	1508,95	1476,15	1443,34	1410,54	1377,74	344,93	18304,23	31861,507	28168,493
2006	U _h , lei	1312,13	1279,33	1246,52	1213,72	1180,92	1148,11	1115,31	1082,51	1049,70	1016,90	984,10	951,30	13580,56	45442,065	14587,935
2007	U _h , lei	918,49	885,69	852,89	820,08	787,28	754,48	721,67	688,87	656,07	623,26	590,46	557,66	8856,89	54298,95	5731,0502
2008	U _h , lei	524,85	492,05	459,25	426,44	393,64	360,84	328,03	295,23	262,43	229,62	196,82	164,02	4133,21	58432,163	1597,8371
2009	U _h , lei	131,21	98,41	65,61	32,80	$1269,80 = (60030 * 60 / 1830) * 20 / 31$ sau $1269,80 = (60030 / 60) * (60/30,5) * (20 / 31)$								1597,84	60030	0
	T _{us} , luni	$4 = 60 - 56$	3	2	$1 = 60 - 59$	$60 = 60 - 0$								70		
	T _{os} , ani	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31	365		
	F _{ai} , zile	31	28	31	30	$20 = 31 - 11$								140		
	ΣT _i , luni	1830	1830	1830	1830	1830	1830	1830	1830	1830	1830	1830	1830			
	F _{ci} , luni	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12			
	T _{os} , ani	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
	T _{as} , luni	30,5	30,5	30,5	30,5	30,5	30,5	30,5	30,5	30,5	30,5	30,5	30,5	30,5		
	MF _{uz} , lei	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			

Tabelul 4. Calculul uzurii și recuperarea valorii uzurabile a utilajului „y” după metoda de producție

Indicatorii	Uzura lunară, lei												Uzura anuală, lei	Uzura acumulată, lei	Valoarea de bilanț, lei	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
2004	U _h , lei					$600,30 = (60030 / (12 * 5)) * (300 / 500)$	$1000,50 = (60030 / (12 * 5)) * (500 / 500)$	1200,60	1300,65	900,45	1400,70	1400,70	1200,60	9004,5	9004,50	51025,50
	F _{ci} , luni					12	12	12	12	12	12	12	12			
	T _{os} , ani					5	5	5	5	5	5	5	5			
	P _{nt} , u.p.					$500 = 30000 / (5 * 12)$	500	500	500	500	500	500	500	4000		
	P _{it} , u.p.					300	500	600	650	450	700	700	600	4500		
	MF _{uz} , lei					60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			
2005	U _h , lei	1200,60	600,30	1000,50	800,40	1200,60	1000,50	800,40	1000,50	800,40	800,40	900,45	1100,55	11205,6	20210,10	39819,90
	F _{ci} , luni	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12			
	T _{os} , ani	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
	P _{nt} , u.p.	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	6000		
	P _{it} , u.p.	600	300	500	400	600	500	400	500	400	400	450	550	5600		
	MF _{uz} , lei	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			
2006	U _h , lei	1000,50	1200,60	1200,60	1100,55	1000,50	1320,66	900,45	1100,55	880,44	1200,60	1000,50	1400,70	13306,65	33516,75	26513,25
	F _{ci} , luni	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12			
	T _{os} , ani	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
	P _{nt} , u.p.	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	6000		
	P _{it} , u.p.	500	600	600	550	500	660	450	550	440	600	500	700	6650		
	MF _{uz} , lei	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			
2007	U _h , lei	1000,50	800,40	1200,60	1000,50	1000,50	1100,55	1000,50	1200,60	1200,60	800,40	1000,50	1400,70	12706,35	46223,10	13806,90
	P _{it} , u.p.	500	400	600	500	500	550	500	600	600	400	500	700	6350		
2008	U _h , lei	800,40	1200,60	1000,50	1200,60	1200,60	800,40	1000,50	800,40	800,40	800,40	1000,50	800,40	11405,70	57628,80	2401,20
	F _{ci} , luni	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12			
	T _{os} , ani	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
	P _{nt} , u.p.	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	6000		
	P _{it} , u.p.	400	600	500	600	600	400	500	400	400	400	500	400	5700		
	MF _{uz} , lei	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			
2009	U _h , lei	800,40	600,30	600,30	400,20									2401,20	60030,00	0,00
	F _{ci} , luni	12	12	12	12											
	T _{os} , ani	5	5	5	5											
	P _{nt} , u.p.	500	500	500	500									2000	30000	
	P _{it} , u.p.	400	300	300	200									1200	30000	
	MF _{uz} , lei	60030	60030	60030	60030											

Tabelul 5. Calculul uzurii și recuperarea valorii uzurabile a utilajului „y” după metoda degresivă

Indicatorii	Uzura lunară, lei												Uzura anuală, lei	Uzura acumulată, lei	Valoarea de bilanț, lei		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					
2004	U _k , lei					$2001,00 = (60030 / 5 * 12) * 2 * 1$	2001,00	2001,00	2001,00	2001,00	2001,00	2001,00	2001,00	2001,00	16008,00	16008,00	44022,00
	F _{ct} , luni					12	12	12	12	12	12	12	12	12			
	T _{os} , ani					5	5	5	5	5	5	5	5	5			
	K _{an0}					2	2	2	2	2	2	2	2	2			
	K _{an1}					$1 = 60030 / 60030$	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000			
	MF _{Vb} , lei					60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			
	MF _{tz} , lei					60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			
2005	U _k , lei	2001,00	2001,00	2001,00	2001,00	$1467,40 = (60030 / 5 * 12) * 2 * 0,733$	1467,40	1467,40	1467,40	1467,40	1467,40	1467,40	1467,40	1467,40	19743,2	35751,20	24278,80
	K _{an1}	1,000	1,000	1,000	1,000	$0,733 = 44022,0 / 60030$	0,733	0,733	0,733	0,733	0,733	0,733	0,733	0,733			
	MF _{Vb} , lei	60030	60030	60030	60030	44022,00	44022,00	44022,00	44022,00	44022,00	44022,00	44022,00	44022,00	44022,00			
	MF _{tz} , lei	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			
2006	U _k , lei	1467,40	1467,40	1467,40	1467,40	$809,29 = (60030 / 5 * 12) * 2 * 0,404$	809,29	809,29	809,29	809,29	809,29	809,29	809,29	809,29	12343,95	48095,15	11934,85
	K _{an1}	0,733	0,733	0,733	0,733	$0,404 = 24278,80 / 60030$	0,404	0,404	0,404	0,404	0,404	0,404	0,404	0,404			
	MF _{Vb} , lei	44022,00	44022,00	44022,00	44022,00	24278,80	24278,80	24278,80	24278,80	24278,80	24278,80	24278,80	24278,80	24278,80			
	MF _{tz} , lei	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			
2007	U _k , lei	809,29	809,29	809,29	809,29	$397,83 = (60030 / 5 * 12) * 2 * 0,199$	397,83	397,83	397,83	397,83	397,83	397,83	397,83	397,83	6419,80	54514,95	5515,05
	K _{an1}	0,404	0,404	0,404	0,404	$0,199 = 11934,85 / 60030$	0,199	0,199	0,199	0,199	0,199	0,199	0,199	0,199			
	MF _{Vb} , lei	24278,80	24278,80	24278,80	24278,80	11934,85	11934,85	11934,85	11934,85	11934,85	11934,85	11934,85	11934,85	11934,85			
	MF _{tz} , lei	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			
2008	U _k , lei	397,83	397,83	397,83	397,83	$326,98 = (3923,74 / 12)$	326,98	326,98	326,98	326,98	326,98	326,98	326,98	326,98	4207,14	58722,09	1307,91
	K _{an1}	0,199	0,199	0,199	0,199	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065	0,065			
	MF _{Vb} , lei	11934,85	11934,85	11934,85	11934,85	$3923,74 = (60030 - 54514,95 - 397,83 - 97,83 - 397,83 - 397,83)$	3923,74	3923,74	3923,74	3923,74	3923,74	3923,74	3923,74	3923,74			
	MF _{tz} , lei	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030	60030			
2009	U _k , lei	326,98	326,98	326,98	326,98										1307,91	60030,00	0,00

Bibliografia

1. S.N.C. 16. Contabilitatea activelor materiale pe termen lung. MO al RM, 1997. nr. 88-91.
2. Codul fiscal, Titlul II, Cap.3. Deducerile aferente activității de întreprinzător, Art. 26, al. 2.
3. Catalogului mijloacelor fixe și activelor nemateriale, MO nr. 062 din 04.04.2003